

Què fer a Les Llosses

1 – La Farga Bebié

La colònia Bebié es troba situada en l'extrem sud-est del municipi en un embolic de divisió territorial. La línia imaginària de divisió administrativa segueix el curs del riu Ter, fent una ziga-zaga natural que comporta que a la banda dreta del curs pertanyi al municipi de Les Llosses, de la comarca del Ripollès i a la província de Girona, mentre que a la banda esquerra, formi part del petit municipi de Montesquiu, comarca d'Osona i província de Barcelona.

Està composta per les dues fàbriques, les dependències de l'empresa, diversos blocs d'habitatges, dues torres dels amos (la torre vella i la torre nova), una església, una pista esportiva i un baixador de tren. El nucli de la colònia és una gran fàbrica de naus, la fàbrica vella. Les instal·lacions fabrils es van ampliar el 1917 amb la segona fàbrica de planta baixa i un pis, situada al marge esquerre del Ter. La fàbrica nova té una façana d'estil monumental que marca bé la separació entre ambdós nivells. Les portes i el finestral de la planta baixa són coronats per un fris que sosté grans finestrals d'arc de mig punt del pis superiors. El cos central destaca per la inscripció de l'empresa "Edmond Bebié S.A." i pel coronament a tall de frontó semicircular. Hi ha diversos blocs d'habitatges, amb un estat de conservació divers. Els habitatges dels Sunyers, al nord, és un bloc en forma de U de planta baixa i tres pisos, amb un estil que recorda l'arquitectura rural suïssa. S'hi accedeix per una escalinata monumental i consta de vint-i-quatre habitatges repartits en planta baixa i tres pisos, a l'entorn d'un pati interior, amb galeries d'arc de mig punt als diferents nivells i una porxada a planta baixa. El conjunt, avui molt deteriorat, tenia safareigs i una pista de bàsquet. Els habitatges Tibidabo, arran de la carretera N-II, són cinc blocs adossats de tres plantes amb coberta a dos vessants. Actualment estan abandonats i són els que es troben en pitjor estat de conservació. L'aspecte més destacat d'aquest conjunt és són les galeries, amb alternança de finestrals d'arc de mig punt. El Balcó del Ter és el bloc d'habitatges més modern. És un edifici allargassat de planta baixa i tres pisos, on se centrà principalment la vida de la colònia, ja que s'hi trobava el cinema, la residència de les noies, el cafè i la fonda. A més, també hi havia les botigues, arrenclerades sota el porxo de planta baixa que dona al riu: queviures, lleteria, carnisseria, economat, etc. Dins el terme municipal de Montesquiu s'hi construí l'església, Conangle i el Solell. Els habitatges Conangle, prop de la fàbrica nova, són dos blocs de cases unifamiliars adossades, amb coberta a quatre vents i un habitatge aïllat, que tenen porticons d'estil suís. El Solell (pronunciat solei) és un carrer de blocs de planta baixa i pis, a prop de l'estació de ferrocarril.

L'església, oberta al culte, és dedicada a la Mare de Déu del Carme i, al seu soterrani, hi havia hagut l'escola.

2 - Sant Esteve de Vallespirans

Sant Esteve de Vallespirans es troba més a prop de la carretera C-26 a mà dreta abans d'arribar a Les Llosses, en el punt quilomètric 184,3 Km hi ha la pista forestal que porta a Sant Esteve després d'haver recorregut 3 quilòmetres.

L'indret està situat pel paratge de Solans de les Franqueses, on a poc més d'un quilòmetre es troba el Turó de les Franqueses de 977 metres. L'església es troba a mà esquerra del Rec de la Font del Perer, afluent de la Riera de Les Llosses i aquesta del riu Ter.

És una església que apareix esmentada en el segle XII i un altre cop a l'any 1260 com a possessió del monestir de Santa Maria de Ripoll. Tot i que en els seus orígens fou un temple d'estil romànic, en queden pocs vestigis de l'època, donat que en el segle XVIII fou molt reformada. La porta principal té gravada la data de 1759. A prop hi té els masos d'Arquers, Vallespirans, Sabaters o Vilardell entre d'altres.

3 – Sant Sadurní de Sovelles

Sant Sadurní de Sovelles, també havia estat propietat del monestir de Santa Maria de Ripoll, per donació a l'any 925 del bisbe Jordi de Vic. L'edificació actual és del segle XVIII. I per tant, és creu que fou construïda en un lloc diferent de la primitiva església esmentada en les propietats del monestir.

Com totes les altres, no disposa d'un nucli de població important en el seu entorn, en aquest cas només d'uns quants masos i varies cases de pagès disseminades pels voltants com: El Grau, Les Muntades, La Sala, L'Om o La Vinyassa entre d'altres, així com amplis camps de pastura.

Sovelles

Sant Sadurní de Sovelles

Entrada a l'església

El seu accés és a través d'una pista forestal formigonada en prou bon estat, que també porta a Sant Martí de Vinyoles, en el punt quilomètric 183,7 Km. de la C-26 de Berga a Ripoll per Les Llosses, on hi ha el Restaurant El Cremat, s'inicia la pista forestal fins arribar a Sant Sadurní de Sovelles que es troba a 7 quilòmetres i a pocs quilòmetres abans hi ha la de Sant Martí de Vinyoles, també en bon estat fins poc abans d'arribar a Sant Martí que està molt malmesa.

4 – Sant Martí de Vinyoles

Sant Martí de Vinyoles l'any 925 estava sota els dominis del monestir de Santa Maria de Ripoll, per donació de bisbe de Vic Jordi. Com totes les esglésies del municipi, la seva data de primera construcció és molt antiga, i al llarg dels segles has anat variant i ampliant les seves dependències.

Sant Martí de Vinyoles

Campanar de l'església

El Pirineu des de Sant Martí de Vinyoles

A l'any 1703 va ésser modificada considerablement ja que s'hi van construir dues capelles laterals, el campanar de base quadrada i també una sagristia. A prop de Sant Martí de Vinyoles, es troba Santa Margarida de Vinyoles, situada a prop del cim de 1.208 metres del mateix nom, i possiblement en l'antic castell de la Guàrdia.

5 – Santa Maria de les Llosses

Una de les altres parròquies és Santa Maria de Les Llosses, situada a pocs quilòmetres de la de Santa Maria de Matamala, concretament a 2 Km. en el lloc conegut com a Pla de Capdevila. Es un temple que fou propietat del monestir de Ripoll, i des d'aquella època, el segle XII s'hi ha fet modificacions però no tantes com a Matamala, fet que ha permès tenir una millor idea de com era segles abans l'original.

Església de Santa Maria de Les Llosses

Entrada a l'església

Finestra romàntica i modilló lombard

En el segle XVI s'hi van fer unes golfes sobre la volta per tal d'evitar humitats i un campanar de base quadrada amb dues finestres en la part superior de cada façana, també es va restaurar el retaule que es va incendiar a l'any 1919. A l'any 1854 s'hi va construir la sagristia. En aquest indret és quan el primer diumenge de setembre es celebra la festa major.

6 – Santa Maria de Matamala

En document de la consagració del monestir de Ripoll, a l'any 888 ja hi consta la parròquia de Santa Maria de Matamala, per donació de Guifré I, el Pilós i la seva esposa Guinidilda D'Empúries. Per tant, és del tot possible que la seva existència fou molt anterior a la data esmentada.

Aquest tipus d'edificis religiosos amb més de 1.000 anys d'història, han estat subjectes al llarg de la seva vida, de múltiples transformacions, enderroc, destruccions o ampliacions, i a vegades es fa difícil establir amb exactitud els seus orígens sobre tot arquitectònics, que és bases en hipòtesis arran de excavacions i altres estudis.

Santa Maria de Matamala

Església de Santa Maria de Matamala

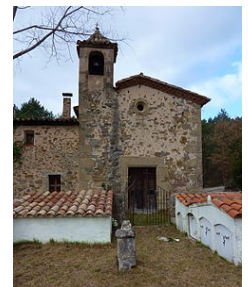
El Lladrer de Matamala

Santa Maria de Matamala, no ha estat exempt d'aquestes modificacions, però el que és de valorar, és que actualment existeixen, que en el cas de Matamala ha estat sempre d'una gran activitat, sobre tot els últims anys, de la mà del rector mossèn Pere Fradera i Marcet, qui dinamitzar no tant sols el veïnat de Matamala, sinó també tot el municipi amb les seves activitats, tant litúrgiques com festives.

On es troba Santa Maria de Matamala, hi ha un petit nucli d'habitatges a l'entorn de la mateixa església i un altre petit nucli per la part nord conegut com El Lladrer, i on hi ha la part del municipi amb més animació i serveis, sobre tot per la presència dels únics restaurants i forn de pa del municipi.

7 - Sant Vicenç de Maçanós

És un edifici de planta rectangular, amb una sola porta d'accés des de l'exterior, sobre la que hi ha un petit ull de bou. A la banda d'esquerra del presbiteri, una altra porta condueix a la sagristia amb llinda de pedra treballada, mentre la resta de murs, en pedra grollera, es troben arrebossats. La coberta a dos aigües està formada per cabirons de fusta i teula àrab, essent l'interior de la nau decorat amb una cornisa i una falsa volta de canó feta de maons arrebossats amb dibuix de carreus. La volta és reforçada per nervis d'obra en forma d'arcs, que es recolzen sobre falsos capitells. Els murs van ser repicats per deixar vista l'obra en pedra, segons és moda en algunes restauracions. Sobre la porta d'accés existí un petit cor de cabirons, llates i barana de fusta, i a l'exterior un petit campanar es troba al cantó esquerra de la façana, servint de prolongació a aquella.

8 - Viladonja

L'antic municipi de Viladonja va néixer a l'any 1830 per la unió de quatre parròquies: Santa Eulàlia de Viladonja, Sant Feliu d'Estiula, Sant Esteve de la Riba i Sant Llorenç de Corrubí, les tres primeres pertanyents al bisbat de Vic, mentre que la quarta era sufragària de Sant Jaume de Frontanyà. Havia estat fins l'any 1860 nomenat com a municipi de Sant Esteve de la Riba, i a partir de l'any 1974 es va integrar al municipi de Les Llosses.

L'església de Sant Esteve de la Riba es troba annexa al Mas de la Riba, que degué tenir origen en la primitiva rectoria. En el segle IX el comte Bernat de Cerdanya va fer donació de l'església

al monestir de Ripoll, donació que es confirmà el 1080. L'edifici actual és del segle XII, i va ésser restaurat totalment pel seu propietari vers els anys seixanta del segle XX. Al seu interior es troba un senzill retaule barroc, amb boniques imatges típiques del barroc popular.

9 – Casa de Moreta

Edifici de tipus basilical que forma la pairaria de Moreta i que ha anat creixent segons les necessitats del moment. Les obertures principals es troben cap a sud. Els baixos es dediquen a corts i magatzems, el primer pis és la planta noble, on hi ha una gran sala, la cuina i les cambres principals. Els baixos es cobreixen amb voltes i la resta de la casa amb cabirons de fusta. La coberta és de teula àrab. La casa es troba en bon estat, perquè en l'actualitat és habitada. L'edifici principal es troba envoltada d'edificacions annexes, com masoveries i cabanes, sent la plaça central del conjunt, l'era de batre.

Al seu interior es conserven dos imatges barroques de la Mare de Déu, una de la Mare de Déu dels Dolors, que es conserva dins una capelleta, i una Mare de Déu del Roser, dins una fornícula feta a mida. També hi ha una imatge romànica de la Mare de Déu de Moreta, en molt mal estat de conservació.

9 – Sant Julià de Vilacorba

És un edifici de petites dimensions, que consta d'una sola nau de planta rectangular, amb un annex dedicat a la sagristia. La nau està orientada de llevant a ponent, la qual cosa mostra el seu origen romànic. La porta de l'església s'obre a la façana sud, podent ésser que correspongui a la primitiva; els murs arrebossats deixen a la vista les pedres de les llindes de la porta. La construcció es cobreix a dos vessants amb teula àrab. A l'angle nord-oest s'aixeca un petit campanaret.

L'església és esmentada ja el 839, quan era la parròquia del terme del castell de Palmerola, tot i que la titularitat no arribà fins al segle XI (1.014). Al segle XIV, degut al despoblament de la zona, la demarcació parroquial es reduí als masos circumdants: Moreta, la Vinyassa, Molí de Moreta i les Gases. Actualment es troba tancada i en estat de degradació.

10 – Castell de Palmerola i Sant Vicenç de Palmerola

Palmerola fou un altre municipi independent fins que a l'any 1991 es va integrar al de Les Llosses, ja que en aquell moment era el municipi menys poblat de tota la comarca del Ripollès.

La seva antiga parròquia, Sant Julià de Palmerola, ja s'esmenta en la consagració de la Seu d'Urgell de l'any 839, però actualment és coneguda com Sant Julià de Moreta, una construcció molt refeta durant els segles XVII-XVIII.

Un dels altres edificis religiosos existents en aquest indret és Sant Vicenç de Palmerola, situat al costat del Castell de Palmerola; una petita església ja esmentada en el segle XII.

Per aquest paratge, també hi ha una petita església romàntica, Sant Julià de Cosp, situada en l'extrem nord-oest del terme municipal, per la zona de Les Mosqueres i Serra del Cosp.

L'altre edifici important és el castell de Palmerola, una edificació en molt bon estat, tot i que abandonada els últims anys després d'haver estat emprada pel Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

<http://www.lesllosses.cat/>; <http://www.trianglegironi.cat/>; <http://ca.wikipedia.org/>;

Enllaç mapa punts d'interès:

<https://drive.google.com/open?id=1NrHVGLXN-H4r3L8uN6qH8F33HOo&usp=sharing>

Les Llosses, Ripollès

Podeu trobar més informació al web <http://www.municipiscatalans.com> a Facebook: <https://www.facebook.com/municipiscatalans>

Tots els canvis s'han desat a Drive.

Afegeix una capa + Comparteix
Previsualitza

Les Llosses

Sequència de números

- 1 La Farga Bebié
- 2 Vallespirans
- 3 Sant Sadurn de Sovelles
- 4 Sant Martí de Vinyoles
- 5 Santa Maria de les Llosses
- 6 Santa Maria de Matamala
- 7 Sant Vicenç de Maçanós
- 8 Viladonja
- 9 Casa de Moreta
- 10 Palmerola

Les Llosses, Ripollès

Podeu trobar més informació al web <http://www.municipiscatalans.com> a Facebook: <https://www.facebook.com/municipiscatalans>

Tots els canvis s'han desat a Drive.

Afegeix una capa + Comparteix
Previsualitza

Les Llosses

Sequència de números

- 1 La Farga Bebié
- 2 Vallespirans
- 3 Sant Sadurn de Sovelles
- 4 Sant Martí de Vinyoles
- 5 Santa Maria de les Llosses
- 6 Santa Maria de Matamala
- 7 Sant Vicenç de Maçanós
- 8 Viladonja
- 9 Casa de Moreta
- 10 Palmerola